
Rekrutteringskrise blant både fastleger og psykiatere

AKTUELT I FORENINGEN

DANIEL WÆRNES

daniel.waernes@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Samfunnsøkonomisk analyse har foretatt en grundig kartlegging av mangelen på både fastleger og psykiatere. Funnene er dramatiske.

ALVORLIGE TALL: Legebarometeret viser at 85 prosent av kommunene varsler om utfordringer med å rekruttere fastleger i løpet av det siste året. Illustrasjonsfoto: Legeforeningen/Thomas B. Eckhoff.

Mandag 10. mai ble resultatene i Legebarometeret presentert. Rapporten oppsummerer status for rekrutteringen av fastleger og psykiatere i landet. Samtlige kommuner og helseforetak er spurt om situasjonen.

– Legebarometeret er den første grundige kartleggingen av sitt slag. Samfunnsøkonomisk analyse legger frem svært alvorlige funn, spesielt med tanke på hvilken avgjørende rolle fastleger og psykiatere har i helsetjenesten. I tillegg står landet overfor et stort etterslep i pasientbehandlingen som følge av pandemien, sier Marit Hermansen, president i Legeforeningen.

Kraftig forverring i fastlegeordningen

Legebarometeret viser at 85 prosent av kommunene varsler om utfordringer med å rekruttere fastleger i løpet av det siste året. Det viser også at antall røde kommuner (kommuner med store rekrutteringsutfordringer) har økt mer enn 60 prosent siden 2019 – og hele 600 prosent siden 2017.

– Legebarometeret slår fast at fastlegeordningen nærmest er i fritt fall. Den slår også fast at regjeringens handlingsplan ikke har klart å stoppe frafallet og ikke klarer å stagge rekrutteringskrisen. Skal vi redde ordningen må myndighetene ta sitt ansvar og investere langt mer enn de hittil har vist seg villige til – og ikke bare skyve ansvaret over på kommunene, sier Nils Kristian Klev, leder i Allmennlegeforeningen.

Under presentasjonen av Legebarometeret tok Fernanda Winger Eggen, seniorøkonom og prosjektleder for Legebarometeret for Samfunnsøkonomisk analyse (SØA), for seg konsekvensene kommunene opplever som følge av rekrutteringssvikten.

– Kommunene peker på ubesatte hjemler, økt arbeidspress for øvrige fastleger og lavere stabilitet blant de fastlegene de har. Halvparten av kommunene har brukt vikarbyråer for å dekke behovet, noe mange kommuner melder er kostbart og reduserer kvaliteten på tjenesten, sa hun.

Psykiater-utfordring

I Legebarometeret svarer helseforetakene at 85 prosent av sykehusene melder om utfordringer med å rekruttere psykiatere i løpet av det siste året. Rekrutteringsutfordringene, ubesatte stillinger og liten tid til pasientene legger press på kvaliteten i pasientbehandlingen. Det kommer også frem at «andre yrkesgrupper» utfører i økende grad oppgaver som psykiatere normalt ville ha utført – og leger i spesialisering benyttes for å dekke behovet for psykiatere.

– Rapporten er nedslående og bekrefter den svært alvorlige situasjonen. De offentlige sykehusene har store problemer med å rekruttere og beholde psykiatere. Det er fortvilende ikke å få søkere til utlyste stillinger, selv i sentrale strøk. Psykiatrien er avhengig av en bred satsing, ikke minst politisk, for å øke statusen for faget og gjøre det mer attraktivt for unge leger å søke seg til yrket, mener leder av Norsk forening for barne- og ungdomspsykiatri, Ingvild Skogen Bauge.

Winger Eggen fra SØA, utdypet utfordringene under presentasjonen:

– Desentraliserte, og ofte små enheter, gjør det mer utfordrende å rekruttere til psykisk helsevern, enn somatikken. Små fagmiljøer er mer sårbare for endringer i bemanningssituasjonen, og er en mulig kilde til større arbeidspress på den enkelte lege. Særlig unge leger har også behov for forutsigbarhet og tilstrekkelig veiledning og samarbeid, som kan bli mer sårbart i mindre fagmiljøer.

Legebarometeret er nå offentliggjort og er tilgjengelig for nedlastning på legeforeningen.no.

Publisert: 7. juni 2021. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 23. mars 2026.